

Nr 140

av herrar Ahlmark och Molin
angående diskrimineringen av viss veckopress.

Steg för steg har statsmakterna börjar privilegiera vissa veckotidningar och diskriminera andra. På åtminstone fem sätt gör man skillnad i fråga om stöd och skatt beträffande periodiska skrifter som utkommer en gång per vecka.

1) Vissa veckotidningar behöver inte betala moms. Andra veckotidningar måste betala moms.

2) Vissa veckotidningar betalar 6 procent i annonsskatt på reklamintäkter över 3 milj. kr. per år. De kommer i regel inte upp till detta belopp och behöver således inte betala annonsskatt. Andra veckotidningar måste betala 10 procent i annonsskatt. De har ofta reklamintäkter över 3 milj. kr. per år och drabbas alltså av denna skatt.

3) Vissa veckotidningar har rätt till fördelaktiga lån ur pressens lånefond. Andra veckotidningar har inte denna rätt.

4) Vissa veckotidningar får produktionsstöd på 200 000 kr. per år. Andra veckotidningar har inte rätt till sådant stöd.

5) Vissa veckotidningar får del av den statliga annonseringen i form av s. k. samhällsinformation. Andra veckotidningar får inte del av sådana annonser.

Hur gör man då skillnad mellan dessa olika slag av veckotidningar? Vi besvarade den fråga i motionen 1972:97:

Tekniken är enkel: man hänför vissa veckotidningar till kategorin "dagspress". Dit hör sådana veckotidningar som "är allmänna nyhetstidningar av dagspresskaraktär", som en proposition formulerade det år 1971 (prop. 1971:27). Sådana veckotidningar privilegieras medan andra diskrimineras.

Det är tvivelaktigt om denna systematiska uppdelning mellan olika slag av veckotidningar är förenlig med grundlagen. I 2 § i tryckfrihetsförordningen står:

Ej heller vare tillåtet för myndighet eller annat allmänt organ att på grund av skrifts innehåll, genom åtgärd som icke äger stöd i denna förordning, hindra tryckning eller utgivning av skriften eller dess spridning bland allmänheten.

I Malmgrens "Sveriges grundlagar" sägs i en kommentar beträffande uttrycket "hindra":

Hindret behöver ej vara absolut; även åtgärd som verkar väsentligt försvårande eller ekonomiskt förlustbringande, t. ex. tyngande skatt å vissa publikationer, är förbjuden.

När man säger att vissa veckotidningar "är av dagspresskaraktär", andra inte, har man uppenbarligen gjort en allmän bedömning av deras "innehåll" i enlighet med 2 § tryckfrihetsförordningen. När man sedan på minst fem sätt diskriminerar andra veckotidningar, som inte "är av dagspresskaraktär", blir effekten naturligtvis ett "hinder" i den mening som kommentaren i Malmgrens "Sveriges grundlag" talar om.

Det är från många synpunkter olämpligt att statsmakterna på punkt efter punkt gör skillnad mellan olika slag av veckotidningar. Det blir lätt en godtycklig bedömning av "värdet" av olika slag av veckotidningar. Det är inte önskvärt att regering och riksdag handlar så, att t. ex. veckotidningen Sjuhäradsbygdens Tidning skall ha rätt till alla privilegier medan t. ex. veckotidningen Vi skall drabbas av alla diskriminerande bestämmelser.

Det är också tvivelaktigt om starkt skiljaktiga regler skall gälla för olika slag av tryckta publikationer. Veckopress konkurrerar ofta med delar av dagspressen. Ett system av skatter och bidrag som avsiktligt skall hjälpa vissa typer av publikationer och avsiktligt drabba andra kan lätt leda till en orimlig snedvridning av konkurrensen, något som ligger helt utanför vår strävan att genom presstöd underlätta för tidningar att leva vidare. Samma sak sägs i folkpartiets nya partiprogram, som antogs i november 1972:

Ekonomisk diskriminering av veckopressen bör motverkas. Steg för steg bör villkoren för tryckta publikationer förbättras och göras mer likartade.

Med den värderingen som utgångspunkt är det beklagligt att den pressutredning som finansministern tillsatte år 1972 fick så snäva direktiv. "Beskattningsfrågor bör dock inte ingå i utredningsuppdraget", hette det. Det betyder att en rad problem, som är av stor eller avgörande betydelse för tidningar, inte skall tas upp av utredningen. Med den begränsningen kan man inte heller få en klar bild av veckopressens särbehandling. I direktiven nämndes vidare att utredningen skulle ta upp förhållandena för "fackpress och populärpress" men slogs inte fast att man borde motverka diskrimineringen av dem. Tilläggsdirektiv för pressutredningen är därför angelägna.

Mot bakgrund av det anförda hemställer vi

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anholder om tilläggsdirektiv till 1972 års pressutredning så att denna utredning också får till uppgift att lägga fram förslag som begränsar den nuvarande diskrimineringen av vissa veckotidningar.

Stockholm den 18 januari 1974

PER AHLMARK (fp)

BJÖRN MOLIN (fp)